

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/82/2021
Identifikačné číslo spisu:	8313010068
Dátum vydania rozhodnutia:	10.02.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8313010068.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a členov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obvineného W. A., pre zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 10. februára 2022 v Bratislave dovolanie obvineného W. A. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Jozefa Veselého proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 27. júna 2018, sp. zn. 10To/8/2018, a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. sa dovolanie obvineného W. A. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Humenné (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom zo 7. decembra 2017, sp. zn. 4T/18/2013, uznal obvineného W. A. vinným zo zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. na tam uvedenom skutkovom základe.

Za to okresný súd obvineného odsúdil podľa § 294 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 38 ods. 2 Tr. zák. a § 46 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov. Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. mu súd výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil a zároveň určil probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe. Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 51 ods. 4 písm. g) Tr. zák. mu súd ustanovil skúšobnú dobu v trvaní 2 rokov, a zároveň mu prikázal, aby sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom podrobil programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu. Podľa § 83 ods. 1 písm. e) Tr. zák. mu súd uložil zhabanie (tam špecifikovaných) vecí.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený A., ako aj prokurátor Okresnej prokuratúry Humenné (ďalej len „prokurátor“) odvolanie, o ktorých Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozhodol uznesením z 27. júna 2018, sp. zn. 10To/8/2018 tak, že ich podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený A., prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Jozefa Veselého

dovolanie z 1. marca 2021, v ktorom uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Tr. por.

Uviedol, že okresný súd sa nesprávne vysporiadal s vykonanými dôkazmi, nesprávne ich interpretoval a použil len tie, ktoré boli v jeho neprospech, čím došlo k porušeniu § 2 ods. 12 Tr. por. Uznesenie krajského súdu nie je riadne odôvodnené, pretože odkazuje na záverečnú reč prokurátora, ktorá nie je zaznamenaná; súd mal jasne a zrozumiteľne uviesť, ktoré skutočnosti vzal za preukázané a akým spôsobom sa vysporiadal s jeho obranou. K priznaniu nemožno obvineného nútiť a on sa priznal len preto, lebo mu to poradil obhajca s tým, že nepôjde do väzby. Ani jeho priznanie ale nezbavovalo orgány činné v trestnom konaní, aby dokazovali skutkový stav a vysporiadali sa s jeho námietkami. Existovali aj iné alternatívy, ktoré mohli prichádzať do úvahy, že komu mali patriť predmetné zbrane a akým spôsobom sa dostali do chaty „a taktiež aj v súvislosti s nezákonnou prehliadkou nehnuteľností a ďalším postupom orgánov činných v trestnom konaní“. K jeho odsúdeniu došlo až na tretí pokus, keďže predchádzajúce dva oslobodzujúce rozsudky boli zrušené; tu dochádza k rôznemu výkladu okresného a krajského súdu. Vyjadril pochybnosti, či rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktoré poukázal krajský súd možno aplikovať na jeho prípad. Na niektorých pojednávaniach sa nezúčastnil a boli vykonané bez toho, aby mal o nich vedomosť; rovnako sa uskutočnilo pojednávanie, o ktorom bol síce upovedomený, ale v danom čase bol vo výkone trestu. Ak okresný súd najmenej v troch prípadoch pojednávania neodročil, potom zásadne porušil jeho práva; v tomto smere poukázal na „zápisnice ..., jednotlivé doručanky, a skutočnosti, ktoré boli predmetom konania na okresnom súde“.

Na podklade týchto skutočností obvinený navrhol, aby dovolací súd uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

K podanému dovolaniu sa prokurátor Okresnej prokuratúry Humenné (ďalej len „prokurátor“) vyjadril 21. septembra 2021 tak, že ho navrhol podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť. Uviedol, že obvineným popísané okolnosti mu boli známe už v pôvodnom konaní a nenamietal ich, z ktorého dôvodu o nich v zmysle § 371 ods. 4 Tr. por. nemožno konať.

K vyjadreniu prokurátora sa obvinený A. nevyjadril.

Dňa 21. októbra 2021 bol spisový materiál spolu s dovolaním obvineného A. riadne predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie. Následne najvyšší súd ako súd dovolací [§ 377 Tr. por.] predbežne preskúmal dovolanie obvineného i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], prostredníctvom obhajcu [§ 373 ods. 1 Tr. por.], v zákonom stanovenej lehote [§ 370 ods. 1 Tr. por.] a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať [§ 370 ods. 3 Tr. por.]. Zároveň ale zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Tr. por.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie potrebných okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť

obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inšancia.

Rovnako najvyšší súd považuje za potrebné pripomenúť, že v dovolacom konaní je (okrem výnimky uvedenej v ods. 2 § 385 Tr. por.) viazaný rozsahom a obsahom dovolateľom uplatnených námietok (R 120/2012-I). Viazanosť dovolacími dôvodmi teda na strane jednej limituje rozsah prieskumnej právomoci dovolacieho súdu, na strane druhej ale „zaťažuje“ aj samotného dovolateľa (zastúpeného profesionálnym obhajcom), ktorý svoje výhrady musí koncipovať spôsobom, nevzbudzujúcim pochybnosti o tom, čo vlastne konajúcim súdom vytýka (pozn. to má potom súvis s preskúavaním podmienok podľa § 371 ods. 4, ods. 5 Tr. por.). Inými slovami povedané, dovolanie obvineného musí natoľko adresne atakovať pochybenia nižších súdov, aby ich (vôbec) bolo možné podrobiť dovolaciemu prieskumu. To sa v prípade dovolania obvineného (vo väčšine) skonštatovať nedá.

Obvinený na jednej strane uvádza, že napadnuté uznesenie nie je dostatočne odôvodnené, na druhej strane už ale nešpecifikuje, čo konkrétne krajský súd neodôvodnil (ktoré svoje skutkové / právne úvahy neobjasnil, kde sa nevyrovnal s jeho obhajobou, resp. na ktorú jeho námietku nereagoval). Len všeobecné tvrdenia, že „súd mal jasne a zrozumiteľne uviesť, ktoré skutočnosti vzal za preukázané a akým spôsobom sa vysporiadal s jeho obranou“, resp. že sa opomenul vysporiadať s jeho námietkami, v tomto smere nemôžu obstáť. To platí o to viac, ak na s. 3 ods. 6 - s. 4 ods. 4 krajský súd podrobne zanalyzoval usvedčujúce dôkazy (hlavne výsledky domovej prehliadky a výpoveď obvineného), na s. 4 ods. 5 - s. 5 ods. 1 vyhodnotil zmenenú výpoveď obvineného (ktorý sa pôvode ku skutku doznal) a na s. 5 ods. 2 - s. 6 ods. 4 vysvetlil, prečo neuveril svedkom A. a M. (ktorými argumentoval obvinený). V tvrdení obvineného, že krajský súd odkazuje na záverečnú reč prokurátora absentuje materiálny rozmer, keďže v tejto časti (s. 9 ods. 8 - s. 10 ods. 3 uznesenia) sa súd zaoberal odvolaním prokurátora (podaným v jeho neprospech).

To isté potom platí aj vo vzťahu k ďalším námietkam, v rámci ktorých obvinený poukazoval na to, že okresným súdom bol dvakrát spod obžaloby oslobodený (a až na tretíkrát bol uznaný vinným), resp. apeloval na nepoužiteľnosť rozhodnutí ESLP. K tomu len stručne dovolací súd uvádza, že v trestnom procese (na rozdiel od civilného sporového konania; porovnaj § 390 CSP) nie je vylúčený taký postup odvolacieho súdu, ktorý opakovane (podľa § 316 ods. 3 Tr. por. alebo podľa § 321 Tr. por.) zruší rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vráti na nové konanie a rozhodnutie. Rozhodnutia ESLP sa týkali realizácie práva na rovnosť zbraní a krajským súdom boli uvádzané v súvislosti s (obvineným v dovolaní nevytýkanou) otázkou vykonania dôkazu, ktorý procesná strana vykonať nenavrhol.

Ani námietka údajne nezákonnej domovej prehliadky nespĺňala parametre ani minimálnej konkrétnosti. Obvinený neuviedol, z akého dôvodu by úkon podľa § 99 Tr. por. nemal byť zákonný; k námietkam, ktoré predostrel v dovolacom konaní mu krajský súd dal odpoveď na s. 8 ods. 4 - s. 9 ods. 2 uznesenia. Rovnako obvinený (ktorý si osobne, ako aj cestou obhajcu pred podaním dovolania naštudoval spis) neuviedol, na ktoré pojednávania nebol predvolaný a na ktoré síce predvolaný bol, avšak kvôli jeho údajnému pobytu vo výkone trestu odňatia slobody sa ich nemohol zúčastniť. A hoci k pochybeniu malo dôjsť „najmenej v troch prípadoch“, tieto prípady obvinený neoznačil a dovolací súd (bez ďalšieho) odkázal na „zápisnice, ... jednotlivé doručenký, a skutočnosti, ktoré boli predmetom konania na okresnom súde“. Úlohou dovolacieho súdu ale nie je (v niekoľko stostranovom spise) namiesto obvineného vyhľadávať, identifikovať a formulovať procesné chyby, jeho úlohou je preskúmať, či ním udané pochybenia zakladajú niektorý z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

I napriek uvedenému najvyšší súd konštatuje, že námietku nesplnenia podmienok pre vykonanie hlavného pojednávania obvinený v rozpore s § 371 ods. 4 Tr. por. najneskôr pred odvolacím súdom nevzniesol. Navyše, ani zápisnice z hlavných pojednávani z 30. marca 2017, 26. mája 2017, 25. septembra 2017, 26. októbra 2017, 7. decembra 2017, resp. z verejných zasadnutí z 13. a 27. júna 2018 (ktoré prebehli po druhom zrušujúcom uznesení, ktorým krajský súd 2. novembra 2016 okresnému súdu prikázal, aby vec prejednal od začiatku nanovo) neindikujú v dovolaní naznačené porušovanie práv obvineného. Pokiaľ ide o ostatné - inak taktiež len veľmi všeobecne formulované námietky (súdy brali do

úvahy len tie dôkazy, ktoré svedčili o jeho vine a neprihliadali na tie, ktoré svedčili o opak, súdy nesprávne vyhodnotili jeho priznanie z prípravného konania, existovali aj iné alternatívy, komu mohli patriť nájdené zbrane a pod.), tieto sa týkajú hodnotenia skutkového stavu veci, do ktorého dovolací súd podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. za bodkočiarkou nemôže zasahovať.

Na základe týchto skutočností dovolací súd dospel k záveru, že obvineným A. uplatnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Tr. por. nie sú dané, a preto jeho dovolanie na neverejnom zasadnutí postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.